

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Politiikan ja talouden tutkimuksen laitos	
Tekijä-Författare-Author Vuoristo, Kaisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Identiteetin tuolla puolen? Islamilainen huntu poliittisen rajanmuodostuksen välineenä Ranskan huivikiistassa 2004.			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi: Maailmanpolitiikan tutkimuksen linja			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu -työ		Aika-Datum-Month and year 2010-05-10	Sivumäärä-Sidantal- Number of pages 126
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkielmassa tarkastellaan toiseuden rakentumista ranskalaisen (post)koloniaalisen kontekstin kautta. Kiinnekohtana toimii islamilaiseen huntuun liittyvä kiista, joka sai lainsäädännöllisen huipentumansa kun Ranskassa ratifioitiin maaliskuussa 2004 laki, joka kieltää uskonnollisten symbolien käytön julkisissa kouluissa. Vaikka laki käsittelee uskonnollisia symboleita yleisesti, keskittyi julkinen polemiikki ennen kaikkea islamilaiseen huiviin. Hunnun sisältämä symbolinen ylilatautuneisuus johti siihen, että keskustelu sen kieltämisestä kosketti lopulta kysymyksiä niin identiteetistä, modernisuudesta kuin sukupuolten välisestä tasa-arvostakin. Tutkielman tavoitteena on purkaa hunnun polysemiaa Ernesto Laclau ja Chantal Mouffen ympärille muodostuneen Essexin koulukunnan poststrukturalistisen diskurssiteorian kautta tarkastelemalla niitä ensiarvoisen poliittisia prosesseja, joiden kautta hunnunkäytölle pyrittiin diskursiivisesti kiinnittämään jokin merkitys. Lähtökohtana on näkemys, jonka mukaan diskurssi on joukko merkityksiä, jotka saavat sisältönsä vain suhteessa toisiin merkitsijöihin. Niinpä poliittinen kamppailu islamilaisen huivin merkityssisällöstä onkin tosiasiaassa kamppailu erilaisten, paljon laajempien merkitysjärjestelmien eli diskurssien välillä.</p> <p>Edward Saidin orientalismi-teoriaan sekä postkoloniaalisiin feministisiin näkökulmiin tukeutuen tutkielma tarkastelee, kuinka toiseutta on huntudiskursseissa tuotettu. Primääriaineisto koostuu ranskalaisessa painetussa lehdistössä (Le Monde, Le Figaro, Libération, Le Point, L'Express, Le Progrès) vuoden 2004 tammi- ja syyskuussa julkaistuista huntukysymystä käsittelevistä teksteistä. Tutkimustehtävänä oli paikantaa aineistossa vallitsevat diskurssit ja analysoida niiden solmukohtia sekä artikulaatioita. Erityisen huomion kohteena olivat poliittiset rajat, joita "meidän" ja "muiden" välille pyrittiin diskursiivisesti konstituoimaan. Tämän lisäksi tarkoituksena oli selvittää, löytyykö aineistosta hegemonisia artikulaatioita. Vastauksena tutkimuskysymyksiin tammikuun aineiston keskeisimmäksi diskurssiksi paikantui ajatusrakennelma, jota kuvattiin tasavaltalaisuudeksi. Monet esiin nousseista toiseuden teemoista ja niitä kuvaavista merkitsijöistä liittyivät kiinteästi yhteen: "ryhmäkuntalaisuus", "islamismi", "taantumuksellisuus" ja "patriarkalaisuus" pyrittiin kaikki kiinnittämään hunnunkäyttöön, joka täten muodostui ranskalaisen "tasavaltalaisuuden", "sekulaarisuuden", "modernisuuden" ja "sukupuolten tasa-arvon" vastakohtaksi pitkälti Saidin teoretisoiman orientalismin mukaisesti. Artikulaatiot siitä, mitä on tasavaltalaisen identiteetidiskurssin "tuolla puolen", toivat sen rajat näkyviksi ja mahdollistivat islamilaisen hunnun analysoinnin identiteetin peilinä. Sekä kantaranskalaiset että siirtolaistaustaiset subjektit osallistuivat edellä kuvattuun toiseuden tuottamiseen, mutta postkoloniaalisen feminismien puitteissa tutkielma osoitti "siirtolaisnaisen" subjektiposition olleen lähes kauttaaltaan ranskalaista integraatioihannetta edustaneilla uusorientalisteilla. Tämä marginalisoi huntua käyttävien naisten artikulaatiot ja esti heidän äänensä täysivaltaisen kuulumisen ja kuulemisen. Toteutettu diskurssianalyysi toi kuitenkin esiin, että tammikuusta poiketen vuoden 2004 syyskuussa julkaistuissa teksteissä huntuun liittyvät antagonistiset diskurssit liitettiin yhteen hegemonisia artikulaatioita hyväksikäyttäen. Kahden ranskalaisen toimittajan Irakissa tapahtunut sieppaus loi diskursiivisen kontekstin, jossa riisutusta hunnusta tuli – ainakin hetkeksi – kansallisen yhtenäisyyden symboli. Työn kauempikantoisena tavoitteena olikin diskurssiteoriaa hyväksikäyttäen korostaa, ettei mikään diskurssi tai identiteetti ole ei ikinä suljettu tai pysyvä, vaan määräämätön – olemassa ainoastaan tuottamisen kautta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords toiseus diskurssianalyysi orientalismi islam Ranska postkolonialismi feministinen tutkimus			

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information